

Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto

Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon suorittaneella on ammattitaito toimia tulkkina varsinaisten oikeuskäsittelyjen lisäksi muun muassa poliisin, Maahanmuuttoviraston, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja vankeinhoiton prosesseissa sekä eri viranomaisten hallinnollisissa menettelyissä. Oikeustulkki voi toimia erilaisten tulkkauspalveluja tarjoavien yritysten palveluksessa. Hän voi toimia työsuhteessa tai yrittäjänä. Oikeustulkilta edellytetään nuhteetonta taustaa. Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon suorittaneella on oikeus hakea Opetushallituksen ylläpitämään oikeustulkkipöytäkirjaan.

Tutkinnon suorittanut oikeustulkki osaa toimia vastuullisesti ja puolueettomasti viestien välittäjänä. Tutkinnon suorittanut tuntee erilaiset oikeustulkin toimintaympäristöt erityispiirteineen ja osaa toimia oikeustulkkaustilanteissa ammattimaisesti, lainsäädäntöä ja eettisiä periaatteita noudattaen. Tutkinnon suorittanut osaa tulkata kahdella työkielellä vaativissakin oikeustulkkaustilanteissa ja hallitsee tulkkausprosessin ja -tilanteen kokonaisvaltaisesti. Hän osaa tulkata lähi- tai etätulkkaustilanteissa osapuolten puheenvuoroja molempiin suuntiin konseptiivisesti eli peräkkäistulkkauksena tai simultaanisesti eli samanaikaistulkkauksena (tavallisimmin kuiskaustulkkauksena). Hän hallitsee prima vista -tulkkauksen, jossa toisella työkielellä kirjoitettu asiakirja tulkataan toiselle työkielille.

Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon suorittanut hallitsee kaksi työkieltä, joista toinen on suomi tai ruotsi. A-työkieli on yleensä oikeustulkin äidinkieli tai koulusivistyskieli, jossa tulkilla on Eurooppalaisen viitekehyksen (EVK) taitotasoa C2 eli Yleisten kielitutkintojen (YKI) taitotasoa 6 vastaava kielitaito. Toisessa eli B-työkielessä hänellä on oikeustulkkaustilanteiden kannalta riittävän hyvä aktiivinen kieli- ja viestintätaito, joka vastaa vähintään Eurooppalaisen viitekehyksen (EVK) taitotasoa C1 eli Yleisten kielitutkintojen (YKI) taitotasoa 5. Jos toinen työkieli on suomalainen viittomakieli, edellytetään riittävän hyvää aktiivista peruskielitaitoa. Puhevalmiiden ja kirjoitustulkkauksen oikeustulkkauksessa riittää suomen tai ruotsin kielen hallinta oikeustulkin työkielenä.

Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Tutkintonimike on oikeustulkki. Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto muodostuu neljästä pakollisesta (160 osaamispistettä) ja yhdestä valinnaisesta osasta (20 osaamispistettä). Pakolliset tutkinnon osat ovat Ammatillinen toiminta oikeustulkkausalalla, Oikeustulkin toimintaympäristö, Oikeustulkin työkielten hallinta ja Oikeustulkkaustaito. Valinnaiset tutkinnon osat ovat Oikeustulkkausalalla toimintaympäristöön syventyminen ja Simultaanitulkkaustaito. Valinnaisena tutkinnon osana voi valita myös tutkinnon osan toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta.

Perusteen nimi	Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto
Määräyksen diaarinumero	OPH-180-2018
Koulutuskoodit	Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto (487203)
Tutkintonimikkeet	Oikeustulkki (30023)
Voimaantulo	01.08.2018

SISÄLTÖ

1. Tutkinnon muodostuminen.	1
2. Tutkinnon osat.	2
2.1. Ammatillinen toiminta oikeustulkkausalalla, 35 osp (300256).	2
2.2. Oikeustulkin toimintaympäristö, 40 osp (300257).	4
2.3. Oikeustulkin työkielten hallinta, 40 osp (300258).	8
2.4. Oikeustulkkaustaito, 45 osp (300259).	9
2.5. Oikeustulkkausalalan toimintaympäristöön syventyminen, 20 osp (300260).	12
2.6. Simultaanitulkkaustaito, 20 osp (300261).	13

1. Tutkinnon muodostuminen

Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Tutkintonimike on oikeustulkki. Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto muodostuu neljästä pakollisesta (160 osaamispistettä) ja yhdestä valinnaisesta osasta (20 osaamispistettä). Pakolliset tutkinnon osat ovat Ammatillinen toiminta oikeustulkkausalalla, Oikeustulkin toimintaympäristö, Oikeustulkin työkielten hallinta ja Oikeustulkkautaito. Valinnaiset tutkinnon osat ovat Oikeustulkkausalalan toimintaympäristöön syventyminen ja Simultaanitulkkaustaito. Valinnaisena tutkinnon osana voi valita myös tutkinnon osan toisesta ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta.

PAKOLLISET TUTKINNON OSAT   160 OSP
Ammatillinen toiminta oikeustulkkausalalla, 35 osp, P
Oikeustulkin toimintaympäristö, 40 osp, P
Oikeustulkin työkielten hallinta, 40 osp, P
Oikeustulkkautaito, 45 osp, P
VALINNAISET TUTKINNON OSAT   20 OSP
Oikeustulkkausalalan toimintaympäristöön syventyminen, 20 osp
Simultaanitulkkaustaito, 20 osp
Tutkinnon osa ammatillisesta ammattitutkinnosta tai toisesta erikoisammattitutkinnosta   20 osp
<i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan tai osia ammatillisesta ammattitutkinnosta tai toisesta erikoisammattitutkinnosta vähintään 20 osaamispisteen laajuisesti.</i>

2. Tutkinnon osat

2.1. Ammatillinen toiminta oikeustulkkausalalla, 35 osp (300256)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- toimia alan lainsäädännön, ammatillisten ja eettisten periaatteiden mukaisesti
- toimia tulkkausalalla joko yrittäjänä tai toisen palveluksessa
- toimia alan käytäntöjen mukaisesti tulkkausprosessin kaikissa vaiheissa
- arvioida ja kehittää toimintaansa ja seurata alan kehitystä.

Arviointi

Opiskelija toimii alan lainsäädännön, ammatillisten ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Ammattimainen ja eettinen toiminta oikeustulkkina	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee tulkkausta koskevan lainsäädännön sekä ammatilliset ja eettiset periaatteet • toimii vain tehtävissä, joihin hänellä on riittävä osaaminen, ja joissa hän ei ole esteellinen • huomioi ammatillisen vastuunsa toisten ihmisten sanomien ja ajatusten välittäjänä ja ymmärtää luotettavan ja kattavan tulkkauksen merkityksen, korjaa mahdolliset tulkkausvirheet sekä pystyy perustelevaan mahdolliset poisjätöt ja lisäykset • toimii tulkin ammattiroolia, sen rajausta ja tehtäviä noudattaen • tarkastelee realistisesti tulkkaustehtävien hoitamiseen ja esteellisyyteen vaikuttavia tekijöitä • osoittaa työssään varmuutta, aloitteellisuutta ja harkintakykyä sekä kykyä paneutua yksityiskohtiin • osoittaa työssään avoimuutta, ennakkoluulottomuutta ja empaattisuutta ammattimaisella tavalla • ennakoi ja erittelee tulkkausviestintään liittyviä ongelmia ja niiden ratkaisukeinoja • noudattaa aikatauluja ja sitoumuksia.

Toiminta viranomaistilanteissa	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • osoittaa toiminnassaan tuntevansa suomalaisten viranomaisten toimivallan, velvollisuudet ja virkavastuun, tehtävät ja roolin sekä näiden erot tulkin roolin nähden • toimii oman asiantuntijaroolinsa mukaisesti tarkoituksenmukaisella tavalla eri viranomaistilanteissa • kertoo työstään sekä perustelee näkemyksiään ja pyyntöjään selkeästi ja ymmärrettävästi.

Opiskelija toimii tulkkausalalla joko yrittäjänä tai toisen palveluksessa.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • omaa yrittäjämäisen ajattelu- ja toimintatavan • tuntee tulkkausalan erilaiset työn tekemisen ja yrittäjyyden muodot • tuntee tulkkausalan palvelutuotantojärjestelmän ja markkinatilanteen • tuntee tulkin työn kannalta keskeisen työlainsäädännön • erittelee, hinnoittelee ja markkinoi tarjoamiaan palveluja • sopii työstä ja sen ehdoista toimeksi- tai työnantajan kanssa • raportoi tai laskuttaa sopimuksen mukaisesti.

Opiskelija toimii alan käytäntöjen mukaisesti tulkkausprosessin kaikissa vaiheissa.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ajankäyttöään realistisesti • selvittää tulkkaustehtävän luonteen ja sisällön ja sopii taustamateriaalin toimittamisesta • ottaa huomioon tulkkaustehtävään liittyviä osapuolten tavoitteita ja tarkoitusperiä • kuvailee valmistautumistaan tulkkauksiin • tekee johdonmukaista sanastotyötä • noudattaa salassapitosäännöksiä ja tietoturva-asetukseen sisältyviä asiakirjojen suojausvaatimuksia ja turvallisuusluokittelua tulkkausprosessin kaikissa vaiheissa • neuvoo tarvittaessa esimerkiksi seuraavissa tulkkausjärjestelyihin liittyvissä kysymyksissä ja arvioi eri vaihtoehtojen soveltuvuutta: konsekutiivi- ja simultaanitulkkaukset, lähi- ja etätulkkaukset, tulkkien määrä, työajat ja tulkkaukset • toimii ammattitaitoisesti myös tulkkauksilanteissa, joissa on useita tulkkeja tai tulkattavia kieliä

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaansa ja seuraa alan kehitystä.

Palautteen hyödyntäminen ja oman toiminnan arviointi	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään ja toimintaansa realistisesti • hankkii palautetta ja käyttää sitä hyväkseen oman työnsä ja ammattitaitonsa kehittämisessä • tunnistaa työtehtäviensä hoitamisesta edistävät kehitys- ja jatkokoulutustarpeensa • huolehtii työhyvinvoinnistaan esimerkiksi määrittelemällä omat rajansa, hallitsemalla stressiä, pyytämällä tarvittaessa apua ja neuvoja ongelmatilanteissa sekä hyödyntämällä mahdollisuuksien mukaan työnohjausta ja vertaistukea.

Alan kehityksen seuraaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää työssään tietoa tulkkausalan kehityksestä ja tutkimuksesta • pitää itsensä ajan tasalla tulkkausalaan liittyvien säädösten kehityksessä • seuraa oleellisia muutoksia työnsä kannalta keskeisten viranomaisten toiminnassa, prosesseissa ja toimintaympäristössä • tarkkailee toimintakentän tarpeiden ja vaatimusten sekä työnkuvan muutoksia ja ottaa ne huomioon työssään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla tulkkinä oikeustulkkausalan toimintaympäristöissä oikeustulkin ammattisäännösten ja alan toimintaperiaatteiden mukaisesti. Ammattitaidon osoittamisessa opiskelija voi hyödyntää aitojen työtilanteiden lisäksi työtilanteista keräämiään kokemuksia ja niihin liittyviä pohdintoja. Aidoissa työtilanteissa on varmistettava, että tulkkaustilanteen osapuolten tietosuoja ja oikeusturva taataan noudattamalla salassapitosäännöksiä, muuta lainsäädäntöä sekä tulkkausalan eettisiä vaatimuksia. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.2. Oikeustulkin toimintaympäristö, 40 osp (300257)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- ottaa toiminnassaan huomioon suomalaisen yhteiskunnan ja oikeusjärjestelmän keskeisiä toimintaperiaatteita ja niiden vaikutusta tulkin toimintaympäristöön
- eritellä tuomioistuinten prosesseja
- selittää poliisi-, tulli- ja rajavartiolaitosviranomaisten sekä Maahanmuuttoviraston toimintaa ja tehtäviä.

Arviointi

Opiskelija ottaa toiminnassaan huomioon suomalaisen yhteiskunnan ja oikeusjärjestelmän keskeisiä toimintaperiaatteita ja niiden vaikutusta tulkin toimintaympäristöön.

Yleisten yhteiskunnallisten toimintaperiaatteiden tunteminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> tuntee perus- ja ihmisoikeuksien sisällön sekä hahmottaa niiden merkityksen yhteiskunnan ja viranomaistoiminnan kannalta kuvailee hyvän hallinnon yleisiä periaatteita kuvailee yleisluontoisesti edustuksellisen demokratian periaatteita sekä kansalaisvaikuttamisen mahdollisuuksia selittää viranomaisten toiminnan julkisuusperiaatetta kuvailee yleisluontoisesti julkishallinnon eri tasojen ja poliittisen päätöksentekojärjestelmän (EU, valtio, aluehallinto, kunta) tehtäviä ja rakenteita tuntee säännökset, joiden perusteella henkilöllä, joka ei puhu tai ymmärrä rikosoikeudellisissa menettelyssä käytettävää kieltä, on oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin viranomaisprosesseissa tuntee lakimiesten ja asianajajien ammattieettiset periaatteet tuntee valtioneuvoston oikeuskanslerin, eduskunnan oikeusasiamiehen, yhdenvertaisuusvaltuutetun, tasa-arvovaltuutetun ja lapsiasiavaltuutetun keskeiset tehtävät tuntee työtehtäviensä edellyttämässä laajuudessa Ahvenanmaan lainsäädännöllisen erityisaseman ja olosuhteet.

Oikeusjärjestelmän toimintaperiaatteiden tunteminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> selittää vallan kolmijaon periaatteen ja sen keskeiset vaikutukset oikeusjärjestelmän toimijoiden toimintaan kuvailee oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin periaatteet kuvailee oikeudenkäymiskaaren sekä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain keskeistä sisältöä selvittää, miten oikeusvaltion periaatteet toteutuvat rikos-, hallinto- ja yksityisoikeudellisten asioiden käsittelyssä nimeää eri oikeusasteet ja erityistuomioistuimet sekä niiden keskeiset tehtävät selvittää yleisimmät muutoksenhakumenettelyt.

Ulkomaalaisasioiden tunteminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> tuntee Suomen maahanmuuttopolitiikan keskeisiä linjauksia erittelee ulkomaalaislain ja muun maahanmuuttoon liittyvän lainsäädännön sisältämiä oikeuksia ja velvollisuuksia selvittää maahanmuuttohallinnon rakenteita, pakolaisten kuntiin sijoittamista ja turvapaikanhakijoiden vastaanottojärjestelmää.

Tulkkauksen erityisryhmien tunteminen	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää kuulo-, kuulonäkö-, ja puhevammaisten tulkkauspalvelun ja vammaispuhepalvelun yleisiä periaatteita työn kannalta tarpeellisessa määrin • osoittaa toiminnassa tuntevansa viittomakielen sekä kuulo-, kuulonäkö- ja puhevammaisten tulkkaukseen liittyviä erityiskysymyksiä työn kannalta tarpeellisessa määrin.

Opiskelija erittelee tuomioistuinten prosesseja.

Rikosasioiden käsitteiden ja prosessien tunteminen	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää rikosoikeuden keskeisimpiä käsitteitä oikealla tavalla ymmärtäen niiden perusmerkityksen • selvittää rikosasian oikeuskäsittelyn kulun ja pääkäsittelyn vaiheet • kuvailee kirjallista ja suullista menettelyä ja niiden soveltamisalueita • kuvailee kärjäoikeuden eri kokoonpanot rikosasioissa • erittelee kärjäoikeuden käsiteltäväksi päätyviä tavanomaisia rikosnimikkeitä • selvittää rikosprosessin vaiheet (rikosten esitutkinta, syyteharkinta, oikeudenkäyntimenettelyt ja tuomioiden täytäntöönpano) • erittelee rikosprosessiin osallistuvat toimijat, kuten viranomaiset, asianajajat ja muut oikeudenkäyntiavustajat sekä tukihenkilöt ja heidän tehtävänsä • tietää esitutkintaprosessin asianosaiset ja heidän asemansa, oikeutensa ja velvollisuutensa • selvittää rikosasioiden sovittelumenettelyn • selvittää yleisimpien pakkokeinojen sekä lähestymiskiellon käyttöön liittyvät periaatteet ja niiden käytön tarkoituksen.

Rikosseuraamusten tunteminen	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää rikosseuraamusjärjestelmän pääpiirteet ja keskeiset rikosseuraamukset • tuntee rangaistusten täytäntöönpanon periaatteet yleisellä tasolla.

Riita- ja hakemusasioiden tunteminen	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää yksityisoikeuden keskeisimpiä käsitteitä asianmukaisesti ja ymmärtää niiden perusmerkityksen • erittelee kärjäoikeuden käsiteltäväksi päätyviä tavanomaisia riita- ja hakemusasioita • kuvailee erityyppisten riita- ja hakemusasioiden käsittelyä kärjäoikeudessa • kuvailee hallinto-oikeuden käsiteltäväksi päätyviä asioita ja muutoksenhakua • selvittää riita-asioiden sovittelumenettelyt • tuntee ulosottomenettelyn pääpiirteissään.

Opiskelija selittää poliisi-, tulli- ja rajavartiolaitosviranomaisten ja Maahanmuuttoviraston toimintaa ja tehtäviä.

Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen tehtävien ja toimintaperiaatteiden tunteminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää poliisin tehtäviä valtio- ja yhteiskuntajärjestyksen sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäjänä ja osana hyvää hallintoa • kuvailee poliisin organisaatiota ja poliisiyksiköiden tehtäviä • kuvailee Tullin ja Rajavartiolaitoksen keskeisiä tehtäviä • erittelee poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen toimintaan liittyviä sisäisen turvallisuuden ylläpitämisen painopisteitä.

PTR-viranomaisten rikostutkintaprosessien tunteminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen tutkinnalliset toimivaltuudet • kuvailee alustavan puhuttelun ja rikoksesta epäillyn, asianomistajan ja todistajan kuulustelun muodollisesti oikeaa kulkua • selittää poliisitutkinnan käsitteen ja soveltamisalan sekä sen suhteen esitutkintaan • selittää rikesakko- ja sakkomenettelyn pääpiirteet • kuvailee lastensuojelulain ja mielenterveyslain perusteella tapahtuvaa poliisin virka-avun antamista.

Maahanmuuttoviraston tehtävien ja toiminnan tunteminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää Maahanmuuttoviraston keskeiset tehtävät • tuntee oikeustulkin työn kannalta keskeisimmät Maahanmuuttoviraston viranomaisyhteistyötahot ja -muodot • tuntee turvapaikanhaku- ja pakolaisuusprosessin sekä turvapaikan hakemisen edellytykset • selvittää turvapaikkapuhuttelun kulun • tietää eri perusteiden myönnettävät oleskeluluvat ja tuntee niiden hakuprosessin sekä eri oleskelulupatyypit • tuntee kansalaisuuden saamisen ja hakemisen sekä kansalaisuusaseman määrittämisen perusteet.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä mahdollisuuksien mukaan käytännön työtehtävissä toimimalla tulkkina oikeustulkkausalan toimintaympäristöissä ja lisäksi opiskelija osoittaa tuntevansa suomalaisen yhteiskunnan ja oikeusjärjestelmän toimintaperiaatteet sekä oikeuslaitoksen, poliisitoimen ja ulkomaalaisasioiden keskeisimmät toimijat, prosessit ja käsitteet oikeustulkin työtehtävien edellyttämässä laajuudessa tulkkauksen eri osapuolten näkökulmat huomioiden. Ammattitaidon osoittamisessa opiskelija hyödyntää aitojen työtilanteiden lisäksi työtilanteista keräämiään kokemuksia ja niistä koostamia aineistoja. Aidoissa työtilanteissa on varmistettava, että tulkkaustilanteen osapuolten tietosuoja ja oikeusturva taataan noudattamalla salassapitosäännöksiä, muuta lainsäädäntöä sekä tulkkausalan ettisiä vaatimuksia. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Arvioinnin kohteet Ulkomaalaisasioiden tunteminen ja Tulkkauksen erityisryhmien tunteminen ja niihin liittyvät arvioinnin kriteerit osoitetaan vaihtoehtoisina. Ulkomaalaisasioiden tunteminen

osoitetaan vain puhuttujen kielten oikeustulkkausessa ja Tulkkauksen erityisryhmien tunteminen viittomakielisten ja puhevammaisten oikeustulkkausessa ja kirjoitustulkkausessa.

2.3. Oikeustulkin työkielten hallinta, 40 osp (300258)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- analysoida erityyppisiä viranomaistekstejä ja hyödyntää niitä työtehtävissään
- käyttää tilanteen mukaista kieltä oikeustulkkausessa
- hyödyntää työkieltensä kulttuurin tuntemusta työssään.

Arviointi

Opiskelija analysoi erityyppisiä viranomaistekstejä ja hyödyntää niitä työtehtävissään.

Tekstien ymmärtäminen ja hyödyntäminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää työssään erilaisia suomalaisten viranomaisten laatimia tekstejä (esim. päätökset, tuomiot, haastehakemukset, ohjeet, lakitekstit, tiedotteet, tiedoksiannot) • hyödyntää työssään toisen työkielen viranomaistekstejä rinnakkaisteksteinä • analysoi tulkkaustehtävään liittyviä tekstejä ja löytää niistä tehtävän kannalta olennaisen aineksen • selvittää luotettavasti sellaisten ilmausten merkityksen, joita ei entuudestaan tunne.

Opiskelija käyttää tilanteen mukaista kieltä oikeustulkkausessa.

Tilanteen mukainen kielenkäyttö	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee keskeisten oikeustulkkauksilanteiden diskurssin • tunnistaa oikeustulkkauksen osa-alueiden viestinnälliset erityispiirteet ja tekstilajit ja hyödyntää niitä työssään • soveltaa viranomaisten ja tuomioistuimen kieltä ja viestintää koskevia säännöksiä työhönsä • tunnistaa lähdekielen rekisterin ja tuottaa sen mukaisen tulkkeen mahdollisuuksien mukaan • käyttää rikosoikeuden ja rikosprosessioikeuden ammattikielisiä ilmauksia asianmukaisesti • käyttää yksityisoikeuden ja riita-asioiden oikeuskäsittelyn ammattikielisiä ilmauksia asianmukaisesti • käyttää hallinto-oikeuden ammattikielisiä ilmauksia asianmukaisesti • käyttää turvapaikkamenettelyyn liittyviä ammattikielisiä ilmauksia asianmukaisesti.

Sanaston ja termien hallinta ja käsittely oikeustulkkauksilanteissa	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee yleisimmissä oikeustulkkauksen viranomaistilanteissa tarvittavan yleisen sanaston ja fraseologian • käsittelee oikeustulkkauksen yleistä ja erityissanastoa sekä fraseologiaa nopeasti ja luotettavasti molemmilla työkielillä (kirjoitustulkkauksessa vähintään 12 000 lyöntiä oikeustekstiä puolesta tunnissa) • varmistaa tarvittaessa käyttämiensä termien oikeellisuuden • hyödyntää oikeustulkkauksen aihealueisiin liittyvää peruskäsitteistöä työssään molemmilla työkielillä • selittää tulkin roolin puitteissa ymmärrettävästi ja tehokkaasti käsitteitä ja ilmiöitä, joille ei ole tai joille ei löydy vastinetta.

Opiskelija hyödyntää työkieltensä kulttuurien tuntemusta työssään.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää työkieltensä viranomaiskulttuurien ja yhteiskunnallisten toimintaperiaatteiden tuntemusta työssään • ottaa toiminnassaan huomioon kulttuurierojen sekä kulttuurien ja yhteiskunnallisten toimintaperiaatteiden mahdollisen vaikutuksen • selittää lakiin, oikeuteen, hallintoon ja prosesseihin sekä yleisemmin kulttuuriin ja yhteiskuntaan liittyviä käytäntöjä, ilmiöitä ja käsitteitä molemmilla työkielillä • ymmärtää työkieltensä sosiaalista, tilanteista ja maantieteellistä variaatiota ja ottaa sen vaikutuksen huomioon työssään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla tulkkina oikeustulkkauksen toimintaympäristöissä ja käyttämällä molempia työkieliä ammattimaisesti ja tilanteenmukaisesti. Ammattitaidon osoittamisessa opiskelija voi hyödyntää aitojen työtilanteiden lisäksi työtilanteista keräämiään kokemuksia ja niistä koostamia aineistoja. Ammattitaito voidaan osoittaa simuloitussa tulkkausilanteessa, jos näytön toteuttaminen aidossa työtilanteessa ei ole mahdollista. Aidoissa työtilanteissa on varmistettava, että tulkkausilanteen osapuolten tietosuoja ja oikeusturva taataan noudattamalla salassapitosääntöksiä, muuta lainsäädäntöä sekä tulkkausalan eettisiä vaatimuksia. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Puhevammaisten ja kirjoitustulkkauksen oikeustulkkauksessa edellä oleva ammattitaito osoitetaan vain yhdellä kielellä joko suomeksi tai ruotsiksi, jos henkilö osoittaa, että hänellä on sen lisäksi riittävät kommunikaation menetelmien ja apuvälineiden käytön valmiudet. Kirjoitustulkkauksen osaaminen osoitetaan tämän lisäksi erillisellä nopeuskokeella.

2.4. Oikeustulkkauksentaito, 45 osp (300259)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- valmistautua tulkkausilanteeseen
- tulkata ja toimia oikeustulkkauksen toimintaympäristöissä
- valita ja käyttää oikeustulkkauksen kannalta tarpeellisia tulkkausmenetelmiä ja niihin liittyviä tekniikoita.

Arviointi

Opiskelija valmistautuu tulkkaustilanteeseen.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> ottaa valmistautumisessaan huomioon tulkkaustehtävän laajuuden ja vaativuuden etsii ja ymmärtää erilaisia tulkkaustehtävään liittyviä aineistoja ja löytää niistä tehtävän kannalta olennaisen aineksen hyödyntää rinnakkain erityyppisiä suomalaisten ja toista työkieltä käyttävien viranomaisten ja muiden luotettavien tahojen tuottamia tietolähteitä hyödyntää tarvittaessa asiantuntijalähteitä selvittää luotettavasti sellaisten ilmausten merkityksen, joita ei entuudestaan tunne arvioi kriittisesti Internetistä ja muista lähteistä löytämänsä aineiston luotettavuutta ja ajantasaisuutta tuntee tulkkaustehtävään liittyvän keskeisen lainsäädännön.

Opiskelija tulkaa ja toimii oikeustulkkausalan toimintaympäristöissä.

Toiminta tulkkaustilanteessa	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa tulkkausta koskevaa lainsäädäntöä sekä ammatillisia ja eettisiä periaatteita selittää ammattiroolin rajauksen ja tulkin tehtävän tulkattaville tulkkaustilanteen alussa sekä selventää roolia tarvittaessa sopii tulkkauksen menettelytavoista tulkkaustilanteen alussa sijoittuu sopivasti tulkattaviin nähden huomauttaa tulkkaustilanteen aikana esiintyvistä seikoista, jotka voivat vaikeuttaa tulkkausta keskeyttää tulkkauksen tarvittaessa huolehtii osaltaan tulkkaustilanteen häiriöttömyydestä ei ota kantaa käsiteltävään asiaan kohtelee tulkkaustilanteen kaikkia osapuolia puolueettomasti antamatta omien arvojen ja ajatustensa vaikuttaa toimintaansa tunnistaa omat virheensä, huomauttaa niistä ja korjaa ne ottaa vastaan palautetta ja ohjeita ja käyttää niitä tarvittaessa hyväkseen tulkkauksen aikana.

Puheviestintä	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> esiintyy rauhallisesti ja varmasti keskittyy, kuuntelee ja analysoi puhetta sujuvasti viestii luottamusta herättävästi hallitsee selkeän ja sujuvan puhetekniikan sekä käyttää ääntään tilanteenmukaisesti artikuloi ja ääntää selkeästi reagoi luontevasti ja joustavasti yllättäviin tilanteisiin ja yllättävään kielenkäyttöön ja sietää stressiä.

Tulkkausviestintä ja vuorovaikutus	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • tuottaa tarkan ja kattavan tulkkeen • tunnistaa lähdekielen rekisterin ja tuottaa sen mukaisen tulkkeen mahdollisuuksien mukaan • tunnistaa ja käyttää tulkkauksessa hyödykseen retorisia keinoja, fraaseja ja nonverbaalisen viestinnän keinoja • havainnoi herkästi vuorovaikutustilannetta ja mukauttaa oman toimintansa siihen • perustelee tarvittaessa tulkkausviestintää koskevat ratkaisunsa.

Opiskelija valitsee ja käyttää oikeustulkkaustehtävän kannalta tarpeellisia tulkkausmenetelmiä ja niihin liittyviä tekniikoita.

Tulkkausmenetelmien ja tulkkausteknisten keinojen hallinta	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee konsekutiivitulkkauksen • tuntee simultaanitulkkauksen periaatteet ja hallitsee kuiskaustulkkauksen • hallitsee prima vista -tulkkauksen • hallitsee dialogin ja monologin tulkkauksen • tunnistaa ja valitsee oikeustulkkauksilanteeseen parhaiten sopivan tulkkausmenetelmän • vaihtaa tulkkausmenetelmää perustellusti, esimerkiksi siirtyy tarvittaessa konsekutiivitulkkauksesta simultaanitulkkaukseen tai prima vista -tulkkaukseen • vuorottelee luontevasti, selkeästi ja nopeasti keskustelun osapuolien kanssa • esittää tarkennuskysymykset selkeästi viestinnän kulkua häiritsemättä • keskeyttää tarvittaessa puhujan tilanteeseen sopivalla tavalla saadakseen tulkkausvuoron • ilmaisee tulkkauksen kuuntelijoille ja/tai seuraajille, kenen puhujan puhetta tai ilmaisua on kulloinkin tulkaamassa • tunnistaa tulkkausongelmia ja valitsee sopivan strategian niiden ratkaisemiseen • käyttää tarkoituksenmukaista muistiinpanotekniikkaa • käyttää sopivia apuvälineitä sujuvasti hyödykseen tulkkauksen aikana.

Etätulkkaus	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää sujuvasti yleisimpiä ammattikäytössä olevia etätulkkauslaitteita • huomioi etätulkkauksen erityispiirteet ja viestinnälliset vaatimukset sekä salassapitovelvollisuuden ja muiden eettisten periaatteiden toteutumisen etätulkkauksilanteessa • huomauttaa tulkkausviestintään liittyvistä ongelmista ja tulkkausilanteen aikana esiintyvistä seikoista, jotka voivat vaikeuttaa tulkkausta • huolehtii osaltaan tulkkausilanteen häiriöttömyydestä • huolehtii omalta osaltaan etätulkkauslaitteiden ja -yhteyksien toiminnasta tulkkausilanteessa.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla oikeusalan toimintaympäristöissä oikeustulkkina. Opiskelija valmistautuu tulkkauksilanteeseen, käyttää sujuvasti ammattikieltä ja tulkkaa käyttäen tarkoituksenmukaisia tulkkauksimenetelmiä ja tekniikoita. Ammattitaito voidaan osoittaa simuloidussa tulkkauksilanteessa, jos näytön toteuttaminen aidossa työtilanteessa ei ole mahdollista. Aidoissa työtilanteissa on varmistettava, että tulkkauksilanteen osapuolten tietosuoja ja oikeusturva taataan noudattamalla salassapitosäännöksiä, muuta lainsäädäntöä sekä tulkkauksialan eettisiä vaatimuksia. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.5. Oikeustulkkauksialan toimintaympäristöön syventyminen, 20 osp (300260)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- perehtyä valitsemaansa osa-alueeseen oikeustulkkauksen näkökulmasta
- vertailla valitsemaansa osa-alueeseen liittyviä käytänteitä ja periaatteita molempien työkieltensä yhteiskunnissa
- käsitellä valitsemansa aiheen sanastoa ja fraseologiaa.

Arviointi

Opiskelija perehtyy valitsemaansa osa-alueeseen oikeustulkkauksen näkökulmasta.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee oman työnsä kannalta relevantin aiheen ja perustelee valintansa • määrittelee asiat, joissa osoittaa osaamisensa, rajaa käsiteltävän asian laajuuden ja valitsee toteutustavan • kerää taustatietoja valitsemastaan aiheesta monipuolisesti ja kriittisesti eri lähteitä hyödyntäen • käsittelee aihetta loogisesti ja monipuolisesti • pohtii aiheeseen liittyviä haasteita oikeustulkkauksen näkökulmasta • valitsee sopivan esitystavan ja esittelee tuotoksensa.

Opiskelija vertailee valitsemaansa osa-alueeseen liittyviä käytänteitä ja periaatteita molempien työkieltensä yhteiskunnissa.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • vertailee ja analysoi valitsemaansa aihetta molempien työkieltensä yhteiskuntien näkökulmasta • huomioi aiheensa kannalta merkitykselliset yhteiskunnalliset ja kulttuuriset tekijät • pohtii käytänteitä ja periaatteita oikeustulkkauksen näkökulmasta.

Opiskelija käsittelee kattavasti valitsemansa sanastoa ja fraseologiaa.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee monipuolisesti ja sujuvasti aiheeseen liittyvää sanastoa ja fraseologiaa molemmilla työkielillään • pohtii ja esittää vaihtoehtoisia ilmaisutapoja käsitteille, joille ei ole olemassa vakiintuneita vastineita.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla tulkkina valitsemassaan oikeustulkkausalan toimintaympäristössä ja perehtymällä syvällisesti valitsemaansa osa-alueeseen. Opiskelija osoittaa hallitsevansa kyseisen aihepiirin sanaston ja fraseologian. Ammattitaidon osoittamisessa opiskelija voi hyödyntää aitojen työtilanteiden lisäksi työtilanteista keräämiään kokemuksia ja niihin liittyviä pohdintoja. Aidoissa työtilanteissa on varmistettava, että tulkkauksilanteen osapuolten tietosuoja ja oikeusturva taataan noudattamalla salassapitosäännöksiä, muuta lainsäädäntöä sekä tulkkauksalan eettisiä vaatimuksia. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.6. Simultaanitulkkaustaito, 20 osp (300261)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tulkata simultaanisesti oikeustulkkausilanteissa
- toimia ja viestiä simultaanitulkkausilanteissa
- käyttää simultaanitulkkauslaitteita ja videotulkkauslaitteita.

Arviointi

Opiskelija tulkkaa simultaanisesti oikeustulkkausilanteissa.

Tulkkauksenmenetelmien ja tulkkausteknisten keinojen hallinta	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee simultaanitulkkauksen • hallitsee reletulkkauksen • käyttää tarkoituksenmukaista muistiinpanotekniikkaa.

Tulkkauksilanteen hallinta	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • käyttäytyy rauhallisesti ja varmasti • keskittyy, kuuntelee analyttisesti, assosioi nopeasti ja sietää stressiä • analysoi kuulemaansa nopeasti • reagoi luontevasti ja joustavasti yllättäviin tilanteisiin ja yllättävään kielenkäyttöön • tunnistaa omat virheensä, huomauttaa niistä ja korjaa ne • ottaa vastaan palautetta ja ohjeita ja käyttää niitä hyväkseen tulkkauksen aikana.

Opiskelija toimii ja viestii simultaanitulkkaustilanteissa.

Tulkkausviestintä ja vuorovaikutus	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • tuottaa tarkan, kattavan ja yksityiskohtaisen tulkkeen • tunnistaa lähdekielen rekisterin ja tuottaa sen mukaisen tulkkeen mahdollisuuksien mukaan • osaa toimia monikielissä ja -kulttuurisissa viestintätilanteissa.

Toiminta simultaanitulkkauksessa	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii työskentelyolosuhteistaan • ymmärtää tulkkauksen merkityksen osana kokonaisuutta • ymmärtää kollegiaalisuuden merkityksen ja toimii tulkkaustilanteessa osana tulkkaustiimiä • osaa tarvittaessa koota tulkkaustiimin ja huolehtii tulkkausjärjestelyiden toimivuudesta • neuvoo ja ohjaa asiakasta tulkkausjärjestelyihin ja tulkkaustoimintaan liittyvissä asioissa.

Opiskelija käyttää simultaanitulkkauslaitteita ja videotulkkauslaitteita.

Tekninen osaaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää simultaanitulkkauslaitteita, kannettavia tulkkauslaitteita ja videotulkkauslaitteita • huolehtii osaltaan laitteiden ja yhteyksien toimivuudesta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla oikeusalan toimintaympäristöissä oikeustulkkinäytöksinä tulkaamalla simultaanisesti. Ammattitaito voidaan osoittaa simuloidussa tulkkaustilanteessa, jos näytön toteuttaminen aidossa työtilanteessa ei ole mahdollista. Aidoissa työtilanteissa on varmistettava, että tulkkaustilanteen osapuolten tietosuoja ja oikeusturva taataan noudattamalla salassapitosäännöksiä, muuta lainsäädäntöä sekä tulkkausalan eettisiä vaatimuksia. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.